

# СЪВМЕСТЕН НАДЗОРЕН ОРГАН ЗА ШЕНГЕН



доклад за дейността  
януари 2009 - април 2013

BG

# **Съвместен надзорен орган за Шенген**

**Доклад за дейността  
януари 2009 г. - април 2013 г.**

**СЛИВАЩИ СЕ ПЪТИЩА**

Брюксел, 1 април 2013 г.

## СЪДЪРЖАНИЕ

Предговор	
I. За Съвместния надзорен орган .....	5
II. Надзор .....	6
III. С поглед към бъдещето .....	13
IV. Бюджет .....	14
V. Членове, заместници и наблюдатели .....	15
VI. Основни нормативни актове .....	17

## Предговор

Имам удоволствието да представя деветия доклад за дейността на Съвместния надзорен орган (СНО) за Шенген. Това ще бъде последният ни доклад. На 9 април 2013 г. новата Шенгенска информационна система от второ поколение (ШИС II) ще поеме дейността на сегашната система. От тази дата надзорът на защитата на данните на ШИС II ще бъде отговорност на националните органи за защита на данните и Европейския надзорен орган по защита на данните на базата на съгласувана структура. Тази дата също така бележи период от 21 години на надзор от Съвместния надзорен орган за Шенген.

Основан като временен съвместен надзорен орган през юни 1992 г. и преобразуван в СНО на 26 март 1995 г., когато Шенгенската конвенция влезе в сила, СНО е първият по рода си. Създавайки платформа за всички заинтересовани национални органи за защита на данните да споделят общи отговорности и да обменят опит, СНО беше модел за надзорните органи за митническо сътрудничество, Европол, Евроджъст и Евродак.

Сега, поглеждайки назад през тези 21 години, можем само да заключим, че СНО се доказва като ефективен инструмент за защита на данните. Ефективен не само по отношение на действителния надзор и консултации, но също така и при оказването на съдействие на гражданите да използват правата си.

Пожелавам на новите надзорни органи на ШИС II много успехи и благодаря на всички, които участваха в работата на СНО.

Jean-Philippe Walter  
Председател

## **I. За Съвместния надзорен орган**

През 1985 г. в с. Шенген се подписва Споразумението за постепенното премахване на контрола по общите граници. През 1990 г. се подписва Конвенцията за прилагане на това споразумение (Шенгенската конвенция). Днес повечето държави-членки на ЕС, както и някои държави извън ЕС, са част от Шенгенското пространство<sup>1</sup>.

Шенген осигурява на гражданите непозната досега свобода на движение. В същото време държавите от Шенген трябва да поддържат засиления контрол по общата си външна граница, за да се гарантира сигурността на хората, живеещи в или пътуващи в Шенгенското пространство. Успехът в тази област изисква тясно сътрудничество между органите на шенгенските държави за управление на границите. Един от основните механизми за обмен на информация е Шенгенската информационна система (ШИС). ШИС дава възможност на шенгенските държави да обменят данни за заподозрени престъпници, за хора, които нямат право да влизат в или пребивават в ЕС, за изчезнали лица и за откраднати, незаконно присвоени или изгубени вещи.

ШИС е най-голямата информационна система по рода си в Европа. Улеснявайки бързия обмен на информация между националните органи за граничен контрол, митническите, визовите, съдебните и полицейските органи, това е един от най-важните механизми за гарантиране на свободното движение на хората в рамките на ЕС без да се застрашава обществената сигурност.

СНО е независим орган, създаден<sup>2</sup> с цел да се гарантира защитата на правата на гражданите по отношение на защитата на личните данни във връзка с ШИС.

СНО е съставен от не повече от двама членове и двама заместник-членове от всеки от независимите органи по защита на данните на държавите-членки на ЕС. Всяка от делегациите има право на един глас. Нито членовете, нито наблюдателите<sup>3</sup> на СНО могат да участват в работните групи или да са членове на органи, различни от националните надзорни органи за защита на данни – създадени по силата на конвенцията. СНО избира председател и заместник-председател измежду членовете си за срок от една година, като мандатът им може да бъде подновен еднократно. СНО се подпомага от свой независим секретариат със седалище в Брюксел.

СНО провежда тримесечни пленарни заседания в Брюксел. За съжаление, нерядко няколко държави-членки не могат да присъстват на заседанията на СНО като пряк резултат от финансовите си затруднения. През 2010 г. СНО намери за необходимо да се обърне към съответните министерства на една конкретна държава-членка – Словашката република – за да повдигне този въпрос и да се подчертае фактът, че държавите-членки са задължени по закон да изпълняват своите надзорни отговорности по отношение на ШИС, които включват и редовно участие в заседания на СНО.

---

<sup>1</sup> България, Кипър, Ирландия, Румъния и Великобритания не са част от Шенгенското пространство. България и Румъния в момента са в процес на присъединяване. Исландия, Лихтенщайн, Норвегия и Швейцария, които не са членки на ЕС, са част от Шенгенското пространство.

<sup>2</sup> Чл. 115 на Шенгенската конвенция.

<sup>3</sup> На базата на единодушно решение, СНО може да предостави статут на наблюдател без право на глас на представителите на националните надзорни органи, посочени в чл. 114 от Конвенцията, или на независими експерти на договарящите се страни, които все още не са изпълнили условията, посочени в последното изречение на чл. 140(2) от Конвенцията. Също така се разбира, че договаряща се страна ще означава страна, с която страните по споразумението за Шенген и Конвенцията са сключили споразумение за сътрудничество относно премахването на контрола по вътрешните граници, както е определено в чл. 1 от Конвенцията, при условие че това споразумение за сътрудничество е ратифицирано, прието или одобрено от всички страни, но все още не е влязло в сила.

## II. Надзор

Чл. 115 от Конвенцията определя задачите на СНО, които включват:

- да следи за техническата поддръжка на ШИС в съответствие с разпоредбите на Конвенцията, Конвенцията на Съвета на Европа от 28 януари 1981 г. за защита на лицата при автоматизираната обработка на лични данни, като се взема предвид Препоръка № R (87)15 от 17 септември 1987 г. на Комитета на министрите на Съвета на Европа за регламентиране на използването на лични данни в полицейския сектор, както и в съответствие с националното законодателство на договарящата страна, която отговаря за техническата поддръжка;
- да проверява за правилното прилагане на разпоредбите на Конвенцията по отношение на техническата поддръжка на ШИС;
- да разглеждат всички затруднения на прилагането или тълкуването, които могат да възникнат по време на работата на ШИС;
- да проучва проблемите, които могат да възникват при упражняване на независимия контрол на националните надзорни органи на договарящите страни или при упражняване на правото на достъп до системата; както и
- да изготвя хармонизирани предложения за съвместни решения на съществуващите проблеми.

### Проверка

Благодарение на развитието на Шенгенската информационна система от второ поколение (ШИС II), последната проверка на място е извършена през 2003 г. След това СНО измества фокуса на надзорната си функция върху съдържанието на сигналите и инициира и координира националните инспекции на съдържанието на ШИС.

През 2005 г. СНО стартира проект, който има за цел да проучи използването на всички категории сигнали в ШИС. СНО използва двуетапен подход: на първо място, проучване на базата на въпросник с всички условия, които трябва да бъдат спазени, за се осигури съответствие с правилата за защита на данни при използване на сигнал – такова проучване включва списък с препоръки; както и на второ място, проверка на последващите действия по направените препоръки.

Въпреки че правото от Шенген няма за цел да хармонизира националните практики, според опита на СНО е необходим единен подход, за да се осигури успешното прилагане на Шенгенските разпоредби относно обработката на лични данни. За да се гарантира качеството на данните и правилното управление и контрол, подобни процедури и гаранции трябва да се прилагат във всички държави от Шенгенското пространство.

### **Доклад от Съвместния надзорен орган за Шенген относно последващите действия във връзка с препоръките по отношение на използването на сигналите по чл. 96 в Шенгенската информационна система, 26 ноември 2010 г.**

През 2005 г. СНО докладва за проверката си по отношение на използването на сигналите по чл. 96 в ШИС. Докладът дава седем препоръки за подобряване на изпълнението – и спазването – на чл. 96 от Шенгенската конвенция. Докладът е представен на Съвета на Европейския съюз, Европейската комисия, Европейския парламент и националните надзорни органи за защита на данните.

Препоръките са следните:

- Лицата, изготвящи политиките, следва да разгледат възможността за хармонизиране на основанията за подаване на сигнал в различните шенгенски държави.
- Сроковете за запазване на сигналите по ШИС в националните подразделения на ШИС следва да бъдат сближени, за да се избегнат несъответствията при запазването на сигнали в ШИС .

- Съответните национални органи, отговорни за сигналите по чл. 96, следва да извършват редовна проверка на тези сигнали.
- Националните органи по защита на данните и Общият контролен орган следва да продължат инвестициите в разработването на съвместен модел за проверка, който да се използва за проверяване на сигналите в ШИС.
- Органите, отговорни за сигналите по чл. 96, следва да разработят официални и писмени процедури, за да гарантират точността, актуалността и законосъобразността на данните по чл.96.
- Там, където различни органи отговарят за качеството и целостта на данните, следва да се гарантира, че тези различни отговорности са организирани и взаимосвързани по такъв начин, че данните да бъдат точни, актуални и законосъобразни, както и че е осигурен контрол върху тези данни.
- Следва да бъдат приложени или доразработени мерки с цел предотвратяване на сигнали по чл. 96 за лица, които са граждани на държавите-членки на ЕС.

Първата препоръка е насочена не само към държавите от Шенгенското пространство, но и към европейските институции. Останалите шест се отнасят до държавите от Шенгенското пространство.

Тъй като по-голямата част – почти 90% – от сигналите в ШИС са сигнали по чл. 96, спазването на закона е от решаващо значение. През 2008 г. председателят на СНО помоли всички членове, участвали в проверката от 2004-2005 г. относно използването на сигналите по чл. 96, да проверят напредъка, постигнат на национално равнище.

Последващото проучване идентифицира пропуски в съответствието. Докато някои държави от Шенгенското пространство демонстрират подобро съответствие, други все още трябва да изпълнят отправените препоръки. СНО стигна до заключението, че се изисква ефективен надзор и непрекъснато внимание по този въпрос от националните надзорни органи за защита на личните данни и най-важното, от съответните национални органи.

Докладът за проучването е изпратен до Съвета на Европейския съюз, Европейската комисия, Европейския парламент и съответните национални органи, с цел да се повиши осведомеността и да се подчертаят областите, изискващи тяхното внимание. Пълният текст на доклада<sup>4</sup> може да се прочете на уебсайта на СНО.

#### **Доклад на Съвместния надзорен орган за Шенген относно проверката на използването на сигнали по чл. 97 в Шенгенската информационна система, октомври 2009 г.**

През март 2008 г. СНО взе решение да започне проверка относно използването на сигналите по чл. 97. Статистически данни за използването посочват различия в подхода в отделните държави. Докато някои държави рядко използват посочения член, други са въвели хиляди сигнали без видима връзка между големината на засегнатите държави и броя на подадените сигнали. Освен това, налице са големи различия в броя на подадените сигнали за малолетни.

В доклада от проверката<sup>5</sup> на СНО са направени седем препоръки:

- Следва да се въведат официални писмени процедури за всички органи, които участват в подаването на сигнали по чл. 97.

<sup>4</sup> <http://schengen.consilium.europa.eu/reports/inspection-report.aspx?lang=en>

<sup>5</sup> <http://schengen.consilium.europa.eu/reports/inspection-report.aspx?lang=en>

- Когато при подаването на сигнали по чл. 97 участват различни органи, процедурите следва да бъдат съгласувани и да се прилагат еднообразно.
- Когато трябва да се съобщят данни относно лице, което е обект на сигнал, се изисква съгласието на лицето. Съгласието на лицето, което е обект на сигнал, следва да се предостави в писмена форма или поне да е налице писмено доказателство за неговото съгласие.
- В случай че лицето откаже да даде съгласието си, това винаги следва да се документира в писмена форма или да се регистрира по официален път.
- Данните относно непълнолетни лица винаги следва да се контролират чрез автоматизирани средства и формализирани процедури, за да се предотврати положение, при което те продължават да бъдат обект на сигнал след навършване на пълнолетие.
- Всички шенгенски държави следва да използват формуляр „М“.
- Всички шенгенски държави следва да проверяват дали националните органи, които имат достъп до сигналите по чл. 97, са признати за органи съгласно изискването, посочено в чл. 101(1) от Конвенцията за прилагане на Споразумението от Шенген (КПСШ).

#### **Доклад на Съвместния надзорен орган за Шенген относно проверка на използването на сигнали по чл. 98 в Шенгенската информационна система, октомври 2009 г.**

Прилагането на чл.98 от компетентните национални органи бе проверено и, както и при други проверки, резултатите показват различия в прилагането му в различните шенгенски държави. Разликите са не само в националните изисквания за подаване на сигнали, но и в процедурите по действията след сигнала.

Понякога вариациите на практика се дължат на различията в националните закони и съдебните процедури. Например, резултатите от проучването показват, че шенгенските държави използват различни срокове за запазване на допълнителните данни, обменяни чрез бюрото SIRENE, въпреки че КПСШ установява строги правила. Освен това стана ясно, че сигналите с изтекъл срок на запазване не винаги се изтриват.

Проверката също така подчерта значителните разлики в начина, по който шенгенските държави прилагат разпоредбите на чл. 101(1) от КПСШ във връзка с достъпа до данните на ШИС. Чл. 101(1) от КПСШ гласи, че достъпът до данните, въведени в Шенгенската информационна система, както и правото на директно търсене в тези данни са запазени изключително за органите, отговорни за:

(а) гранични проверки; (б) други полицейски и митнически проверки, провеждани в страната, както и координацията на такива проверки. СНО си задава въпроса, дали някои от органите, които имат достъп до ШИС, наистина попадат в тези категории.

СНО направи следните препоръки:

- Във всички шенгенски държави следва да се въведат писмени процедури за всички органи, които участват във въвеждането на сигнали по чл. 98.
- Когато при въвеждането на сигнали по чл. 98 участват различни органи, процедурите следва да бъдат съгласувани и да се прилагат еднообразно.
- Следва да се подобри спазването на изискванията за преглед на данните и на периодите за запазването им (чл. 112 и 112А от КПСШ).
- Всички шенгенски държави следва да използват формуляр „G“.
- Всички шенгенски държави следва да проверяват дали националните органи, които имат достъп до сигналите по чл. 98, са признати за органи съгласно изискването, посочено в чл. 101(1) от КПСШ.



**Доклад на Съвместния надзорен орган за Шенген относно проверка на използването на сигнали по чл. 99 в Шенгенската информационна система, 18 декември 2007 г.**

През 2006 и 2007 г. СНО направи проверка на използването от националните компетентни органи на сигналите по чл. 99. Статистическите данни предполагат, че шенгенските държави използват много разнообразни подходи за използване на системата – в действителност някои от тях не я използват изобщо – и СНО иска да разбере причината за това.

Макар Шенгенската конвенция да няма за цел хармонизиране на националните практики в областта на правоприлагането, резултатите от тази проверка показват ясна необходимост от използването на еднообразен подход при прилагането на чл. 99 от шенгенските държави. Въвеждането на целенасочен подход ще осигури значителни ползи по отношение на изпълнението на основния принцип, за да се гарантира точността, актуалността и законността на данните.

В доклада от проверката<sup>6</sup> СНО представя седем препоръки:

- Органите, отговарящи за сигналите по чл. 99, следва да разработят официални писмени структурирани процедури, за да се гарантира точността, актуалността и законността на данните по чл. 99.
- Съществува необходимост от ясна дефиниция на видовете престъпления, които биха могли да водят до сигнал по чл. 99. Въпреки че в новото правно основание за ШИС II се съдържа понятието „тежки криминални престъпления“, бе изказано мнението, че следва да се постигне съгласие на европейско равнище за еднакво тълкуване на понятието „тежко престъпление“. За целта може да се използва списъкът на тежките престъпления, по които е компетентен Европол, или Рамковото решение на Съвета относно европейската заповед за арест.
- Съответните национални органи, отговарящи за сигналите по чл. 99, следва да упражняват по-добър контрол и да правят проверки на тези сигнали веднъж на шест месеца. Следва да се изготвят допълнителни насоки.
- Списъкът на органите (включително службите за национална сигурност), имащи достъп до сигналите по чл. 99, следва да се хармонизира във всички държави-членки на ЕС.
- Там, където различни органи носят отговорност за качеството и целостта на данните, следва да се осигури такава организация и връзка между различните отговорности, че да се поддържа точността, актуалността и законосъобразността на данните и да се гарантира контролът над тях.
- Сигнал, отнасящ се до лицата за контакт, не е допустим предвид формулировката на чл. 99(2).
- Националните органи за защита на данните следва да правят периодична проверка на сигналите по чл. 99.

Последващата анкета разкри, че повечето участващи шенгенски държави все пак трябва да инвестират в процедури за сътрудничество в областта на правоприлагането на национално равнище, за да се гарантира изпълнението на всички условия, които позволяват подаването на сигнали по чл. 99. Докато процедурите, предприети при разглеждането на тези сигнали – или след шест месеца, или

---

<sup>6</sup> <http://schengen.consilium.europa.eu/reports/inspection-report.aspx?lang=en>

за период, близък до срока на задържане – могат да са достатъчни, не е такова положението в ситуацията преди подаването на сигнала.

**Доклад на Съвместния надзорен орган за Шенген относно проверка на използването на сигнали по чл. 95 в Шенгенската информационна система, 19 май 2013 г.**

Целта на проверката е да се гарантира, че данните по чл. 95 се обработват в съответствие с разпоредбите на чл. 95 и на принципите за защита на данните, залегнали в Шенгенската конвенция, наръчника SIRENE и приложимото национално законодателство. Проверката е предназначена също така да даде възможност на СНО да прецени дали съществуват проблеми при тълкуването на използване на чл. 95.

Този доклад беше финализиран точно преди влизането в сила на новото правно основание за ШИС II. Тъй като чл. 26 от Решение 2007/533/ЈНА на Съвета обхваща същия тип сигнали, докладът, неговите заключения и препоръки ще са от значение за тези сигнали в ШИС II.

Резултатите от тази проверка показват, че макар като цяло прилагането на сигналите по чл. 95 сигнали и европейските заповеди за арест са в съответствие с нормативната база, има твърде много примери, когато процесите на сигнализиране, поддържане на сигнала, актуализиране и коригиране на сигнала, както и при предаването на информацията, не са в съответствие с правното основание и трябва да бъдат подобри.

Резултатите показват, че не всички шенгенски държави действат в съответствие с чл. 95(2). Тъй като задължението по този параграф не се появява в новото правно основание за ШИС II, СНО не формулира препоръка в това отношение. Важен извод е, че всички органи, които участват в издаването и разпространението на европейска заповед за арест, трябва да действат в съответствие със своите отговорности. Проверката показва, че не всички страни по веригата на отговорностите за използване на сигналите по чл. 95 действат винаги, както би трябвало.

Направени са следните препоръки:

- Хармонизиране на данните, които се прехвърлят, когато не може да бъде издадена заповед за арест, а лицето е намерено.
- Централизиране на отговорността за промяна на неточни данни, например с бюрото SIRENE за предотвратяване на наличието на продължителни процедури за промяна на данните.
- По-добро изпълнение на задължението за осигуряване на налична документация в съответствие с наръчника SIRENE преди подаването на сигнала.
- По-добро изпълнение на задължението за заличаване на сигнала веднага след задържането и предаването на лицето.
- Разработване на хармонизирани насоки за заличаване на сигнала след определен период на неактивност. Тези насоки следва да правят разлика между причините за неактивност.
- Окончателното решение за запазване или изтриване на сигнала трябва да бъде направено по време на тригодишния преглед.

## **Становищата, издадени през периода, обхванат от настоящия доклад**

### **Становище относно извършването на системни проверки в националните шенгенски информационни системи (НШИС) за лица, отседнали в хотели в шенгенските държави: съответствие с Шенгенската конвенция, март 2011 г.**

Становището на СНО относно използването на Шенгенската информационна система за кръстосани проверки в националните регистри на хотелите отбелязва, че Шенгенската конвенция не съдържа разпоредби, които изрично забраняват използването на автоматизирани методи за проверка, когато се прави справка дали в Шенгенската информационна система има подаден сигнал за определено лице със съдържание на друг файл. Тази проверка обаче следва да е възможна само в рамките на чл. 102 на Конвенцията, който се занимава с целите, за които могат да бъдат използвани данните от сигнала.

Всяка шенгенска държава има право да използва методи на проверка, за да установи дали в ШИС има подаден сигнал за лице, което е обект на проверка или контрол; но проверката и използването на данните са ограничени само за целта на сигнала и дейността за проверка или контрол следва да съответства на националното законодателство. Методите за проверка също така трябва да съответстват на принципа на пропорционалността.

В шенгенските държави информацията, събирана за целите на хотелска регистрация, ще бъде използвана за извършване на проверки. Тази информация включва данни за отседналите лица — с изключение на придружаващите ги съпрузи или малолетни лица — и може да се използва при необходимост за предотвратяване на опасности, наказателно преследване или изясняване обстоятелствата при безследно изчезнали лица или жертви на произшествие. Поставени са ограничения за категориите данни, които се обработват в тези регистри и целта, за която органите използват тези регистри.

СНО формира становището, че с оглед на съдържанието на ШИС, ограничението на правните цели, за които се използват сигналите в ШИС, както и основанията за използване на хотелските регистри, автоматичните проверки, извършвани по всички сигналите по ШИС въз основа на тези хотелски регистри, не съответстват на разпоредбите на Конвенцията.

В член 45, параграф 1, буква б) все пак е предвидена възможност националното законодателство да даде възможност за отклонение от условията за използване на хотелските регистри (при условие че тези отклонения не водят до противоречие с условията за използване на данните в ШИС). Ако тези отклонения включват възможността за сверяване на тези хотелски регистри със съдържанието на ШИС, това би било законосъобразно само при условие че използването се извършва: в съответствие с целите на сигналите; че е необходимо; както и че е пропорционално. Това означава, че не са възможни постоянни, цялостни, системни проверки в ШИС на основата на данни от регистрационните бланки на хотелите.

### **Становища относно прилагането на чл. 102 А от Шенгенската конвенция**

Съгласно член 102А, параграф 4 от Шенгенската конвенция Съветът трябва да представи на Европейския парламент доклад за прилагането на член 102А от Конвенцията и по-специално за прилагането на адекватни правила за защита на данните след получаването на становището на СНО.

Становищата на СНО от октомври 2009 г., март 2011 г. и октомври 2012 г. са сходни по характер и подчертават факта, че към днешна дата докладите на Съвета не съдържат необходимата информация, за да може да се направи разумна оценка на прилагането на правилата за защита на данните. СНО

установи, че информацията, съдържаща се в докладите на Съвета, не е достатъчна, за да позволи извършването на правилна оценка на прилагането на член 102 (А). Други важни подчертани проблеми са липсата на хармонизация между държавите-членки по отношение на начина на прилагане на чл. 102(А); както и явните проблеми в различните държави-членки с регистрите за използване на системата и със събирането на съответните статистически данни.

## **Други дейности**

### **Шенгенски каталог: препоръки и добри практики за защита на данните, 2009 г.**

Този каталог е разработен да помогне на администраторите на лични данни от Н-ШИС във всяка държава-членка да прилагат еднообразно стандартните изисквания за защита на личните данни на практика. Той също така предоставя на националните надзорни органи определени критерии за извършването от тях проверки на национално равнище.

### **Въпроси от практиката на защитата на личните данни във външните представителства и техните доставчици на услуги, декември 2012 г.**

След обмен на мнения в рамките на СНО относно резултатите от проверките на външните представителства (посолства, консулства) и техните доставчици на услуги, СНО се обърна към Съвета, Комисията, Европейския парламент и националните органи за защита на данните, за да привлече вниманието им към установените проблеми.

Проблемите включват сигурността на данните, информираността на персонала, използването на черни списъци, както и необходимостта от достатъчно клаузи в договорите между външните представителства и техните доставчици с цел да се гарантира защитата на личните данни.

### **Решаване на проблеми на гражданите**

Гражданите имат редица права по силата на Шенгенската конвенция.

- Да получат достъп до информацията в ШИС, която се отнася до тях.
- Да поискат коригиране или заличаване на личната информация, която се отнася до тях, ако е налице фактическа грешка или ако не са изпълнение определени законови изисквания.
- Да се обърнат към съдилищата или компетентните органи, за да поискат коригиране или заличаване на личните им данни или компенсация за нанесените вреди.
- Да поискат проверка на своята лична информация и да оспорят използването на информацията.

За да упражняват тези свои права, гражданите трябва да се обърнат към националния надзорен орган, който е компетентен за надзора на националната част от ШИС (Н.ШИС) или директно към органа, който управлява данните (полицията, митническите органи и др.).

В допълнение към тези права, гражданите имат право да поискат от националните органи да гарантират, че начинът, по който техни лични данни са събрани, съхранявани, обработвани и използвани в ШИС, е законосъобразен и точен.

За да помогне на гражданите да упражняват правата си, уебсайтът на СНО съдържа насоки и типови писма. СНО започна проучване на добрите практики по отношение на правото на достъп на национално равнище, като резултатите се очакват в средата на 2013 г.

## **Прозрачност**

СНО им задължението да представя редовни доклади за дейността пред органите, на които националните надзорни органи за защита на данните представят своите доклади. Прозрачността е от основно значение за нашата работа, затова освен представянето на доклади за дейността, когато е възможно ние публикуваме нашите документи на нашия уебсайт<sup>7</sup> с цел да информираме обществеността и другите заинтересовани лица относно своята дейност. Нашият процедурен правилник<sup>8</sup> регламентира обществения достъп до нашите документи.

## **Въздействие на СНО върху дейностите по надзор на национално равнище**

Дейността на СНО, както и на другите съвместни надзорни органи по защита на данните, оказва положително въздействие върху защитата на личните данни на национално равнище. Обстоятелството, че СНО е съставен от експерти по защита на личните данни от органите по защита на данните на всички държави-членки на ЕС, носи двойно преимущество: опирайки се на колективните знания и опит на надзорните органи по защита на данните от всички държави-членки, СНО разработва хармонизирани подходи към въпросите на правоприлагането. По-конкретно, въз основа на придобития по време на проверките на място опит се осъществява задълбочаване на хармонизацията на националните практики за оценка на данните преди въвеждането им в ШИС. Съвместните решения на СНО се прилагат на национално равнище. Това е едно от основните предимства на съвместния надзор.

## **Други дейности**

СНО участваше в Работната група по полицейско и съдебно сътрудничество, консултативна група на европейските органи по защита на данните, до прекратяването на мандата на тази група от Европейската конференция на комисарите по неприкосновеността на личния живот и защитата на данните (неофициално известна като „Пролетната конференция“) през 2012 г.

## **Ш. С поглед към бъдещето**

### **Разработване на второ поколение ШИС – ШИС II**

Работата по ШИС II е в ход. Тази нова система ще има разширени възможности, включващи биометрични данни, нови видове сигнали, възможност за връзка на различни сигнали (като например сигнал за лице и за превозно средство) и съоръжение за директни заявки за търсене в системата. Счита се, че тази система също така ще осигури по-висока защита на личните данни. Новата система ще бъде въведена през април 2013 г.

ШИС II ще се състои от централна система, националните системи на държавите-членки на ЕС и комуникационна мрежа между централната и националните системи. Европейската комисия е отговорна за разработването на централната система на ШИС II, а националните системи на ШИС II се разработват от шенгенските държави. След като влезе в действие, ШИС II ще се управлява от Европейската агенция за оперативното управление на широкомащабни информационни системи в областта на свободата, сигурността и правосъдието. Агенцията ще се изпълнява ролята на независим европейски орган – регулатор. Освен ШИС II, Агенцията е натоварена с управлението на ЕВРОДАК и Визовата информационна система.

<sup>7</sup> <http://schengen.consilium.europa.eu>

<sup>8</sup> Одобрен от СНО на 2 февруари 1996 г., чл. 2 от който е изменен с Решение на СНО на заседанието му от 4 юли 1997 г., както и изменение от 27 април 1998 г. с добавянето на нов чл. 11

## **Бъдещето на системата за надзор**

В по-широк смисъл, Договорът от Лисабон премахва предишната структура на ЕС на базата на три стълба и прехвърля правосъдието и вътрешните работи под шапката на „свобода, сигурност и правосъдие“. Влизането му в сила ще доведе до развитието на единна рамка за защита на личните данни във всички области на дейност на ЕС, включително и бившия „трети стълб“ – областта на полицейското и съдебното сътрудничество. Специалните правила за защита на данните, които съществуват в областта на полицейското и съдебното сътрудничество, са посочени в съответните правни рамки: например Решението на Съвета за Европол, Решението за Евроджъст, Решението за митниците и Шенгенската конвенция. Правилата имат за цел да вземат под внимание по-специалното, а често и много чувствително естество на обработваните данни, както и възможните високи рискове за гражданите; те също така осигуряват строг контрол на съответните системи и организации.

На 25 януари 2012 г. Европейската комисия представи предложението си за бъдещата законодателна рамка за защита на личните данни в ЕС, включвайки общ регламент за защита на данните и директива за обработка на данни в областта на правоприлагането. Предложенията са в съответствие със съобщението на Комисията „Всеобхватен подход за защита на личните данни в Европейския съюз“ от 4 ноември 2010 г., който гласи: „Комисията подчертава, че идеята за всеобхватна схема за защита на данните не изключва прилагането на специфични правила към защитата на данните за полицията и съдебната система в контекста на общата рамка, като се отчита подобаващо спецификата на тези сфери“. В заключенията на Съвета на Европейския съюз относно съобщението на Комисията се подчертава „необходимостта от установяване на специфични правила за защита на данните в областта на полицейското и съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси в съответствие с Хартата на основните права.“

Предложенията за бъдещата правна рамка няма да важат за ШИС II и другите форми на сътрудничество в областта на правоприлагането, като например в рамките на Европол и Евроджъст.

СНО участва в дискусиата за бъдещето на надзора в областта на полицейското и съдебното сътрудничество. През последните години ние съвместно организирахме и участвахме в няколко пленарни заседания със съвместните надзорни органи на Европол, Евроджъст и Митническата информационна система с цел обсъждането на този въпрос.

Освен това председателят и членовете на СНО са част от експертна работна група, създадена по време на Европейската конференция на Комисарите по защита на личните данни и неприкосновеността на личния живот 2011 г. с цел да се акцентира върху бъдещето на надзора в областта на свободата, сигурността и правосъдието, особено по отношение на мерките за гарантиране на ефективността на надзора. Групата проведе първото си заседание през юни 2011 г. и продължава да заседава всяко тримесечие. В началото на 2013 г. групата изготви доклад за бъдещето на надзора за защита на данните в областта на правоприлагането, който обяснява как групата вижда бъдещето в тази област. През май 2013 г. този доклад ще бъде обсъден на конференция на всички европейски органи за защита на данните.

## **IV. Бюджет**

СНО има собствен бюджет, показан като отделна бюджетна позиция в общия бюджет на Шенген, което дава възможност на органа да изпълнява своята годишна работна програма в съответствие с възложените му съгласно Конвенцията задачи. СНО взема решения за разходването на бюджета си, който се администрира от секретариата.

## **V. Членове, заместници и наблюдатели**

### **Австрия**

Г-н Gregor KONIG  
Г-жа Eva SOUHRADA-KIRCHMAYER  
Г-н Marcus HILD

### **Чешката република**

Г-н Frantisek NONNEMANN  
Г-жа Zuzana RADICOVA

### **Естония**

Г-н Andres OJAVER

### **Франция**

Г-жа Dominique CASTERA  
Г-жа Dalila RAHMOUNI  
Г-н Emile GABRIE

### **Гърция**

Г-жа Eleni MARAGOU  
Г-н Ioannis LYKOTRAFITIS  
Г-жа Efrosini SIOUGLE

### **Италия**

Г-жа Vanna PALUMBO

### **Латвия**

Г-жа Signe PLUMINA  
Г-жа Aiga BALODE

### **Литва**

Г-жа Rita VAITKEVICIENE  
Г-жа Barbara JURGELEVICIENE

### **Малта**

Г-н Joseph EBEJER  
Г-н David CAUCHI

### **Норвегия**

Г-н Kim ELLERTSEN  
Г-жа Cecilie RONNEVIK.

### **Португалия**

Г-жа Isabel CRUZ  
Г-жа Clara GUERRA  
Г-н Luis BARROSO

### **Словения**

Г-жа Natasa PIRC MUSAR  
Г-жа Eva KALAN

### **Швеция**

Г-н Nicklas HJERTONSSON  
Г-жа Cecilia BERGMAN  
Г-жа Elizabeth WALLIN  
Г-н Jonas AGNVALL

### **Белгия**

Г-н Frederic CLAEYS  
Г-н Koen GORISSEN  
Г-н Bart de SCHUTTER

### **Дания**

Г-н Janni CHRISTOFFERSEN  
Г-н Andre DYBDAL PAPE

### **Финландия**

Г-н Reijo AARNIO  
Г-жа Elisa KUMPULA  
Г-н Heikki HUHTINIEMI

### **Германия**

Г-н Michael RONELLENFITSCH  
Г-жа Angelika SCHRIEVER-STEINBERG  
(Председател, 2010-2012 г.)  
Г-жа Gabriele LOWNAU  
Г-н Karsten BEHN

### **Унгария**

Г-н Peter KIMPIAN  
Г-жа Julia SZIKLAY

### **Исландия**

Г-н Bjorn GEIRSSON  
Г-жа Sigrun JOHANNESDOTTIR  
Г-н Thordur SVEINSSON

### **Лихтенщайн**

Г-н Philipp MITTELBERGER  
Г-н Peter BAER

### **Люксембург**

Г-н Pierre WEIMERSKIRCH  
Г-н Thierry LALLEMANG  
Г-н Georges WIVENES

### **Нидерландия**

Г-н Jacob KOHNSTAMM  
Г-н Wilbert TOMESSEN  
Г-н Paul BREITBARTH  
Г-жа Evelien VAN BEEK

### **Полша**

Г-н Wojciech WIEWIOROWSKI  
Г-н Piotr DROBEK

### **Словакия**

Г-н Stanislav DURINA  
Г-жа Zuzana VALKOVA

### **Испания**

Г-н Rafael GARCIA GOZALO  
Г-н Manuel GARCIA SANCHEZ

### **Швейцария**

Г-н Jean-Philippe WALTER  
(Председател, 2012-до настоящия момент)  
Г-жа Sandra HUSI  
Г-жа Catherine LENNMAN  
Г-жа Veronika BLATTMANN  
Г-н Michele ALBERTINI

## **Наблюдатели**

### **България**

Г-жа Мария МАТЕВА  
Г-н Веселин ЦЕЛКОВ  
Г-н Валентин ЕНЕВ

### **Ирландия**

Г-н Gary DAVIS  
Г-жа Eunice DELANEY  
Г-жа Anne SHERIDAN

### **Обединеното кралство**

Г-н Ian WILLIAMS  
Г-жа Hannah McCAUSLAND

### **Кипър**

Г-н Yiannos DANIELIDES  
Г-н Ioanna ANASTASIADOU  
Г-н Constantinos GEORGIADES

### **РУМЪНИЯ**

Г-жа Georgeta BASARABESCU  
Г-н George GRIGORE .



## **VI. Основни нормативни актове**

- 09.05.2008 г. – Протокол, обединяващ. Шенгенското законодателство в рамките на Европейския съюз
- 22.09.2000 г. – Правото от Шенген, както е посочено в чл. 1(2) от Решение 1999/435/ЕО на Съвета от 20 май 1999 г., включително Шенгенското споразумение и Шенгенската конвенция
- 19.06.1990 г. – Конвенция за прилагане на Споразумението от Шенген от 14 юни 1985 г. между правителствата на държавите от Икономическия съюз Бенелюкс, Федерална република Германия и Република Франция за постепенното премахване на контрола по техните общи граници

### **Наръчник SIRENE**

- 01.07.2011 г. – Решение за изпълнение на Комисията 2011/406/ЕС от 1 юли 2011 г. за изменение на наръчника SIRENE
- 04.03.2008 г. – Решение №2008/334/ЈНА на Комисията от 4 март 2008 г. за приемане на наръчника SIRENE и други мерки за прилагане на Шенгенска информационна система от второ поколение (ШИС II)
- 04.03.2008 г. – Решение №2008/333/ЕО на Комисията от 4 март 2008 г. за приемане на наръчника SIRENE и други мерки за прилагане на Шенгенска информационна система от второ поколение (ШИС II)

### **Шенгенска информационна система от второ поколение**

- 05.11.2010 г. – Доклад на Комисията до Европейския парламент и до Съвета – Доклад за напредъка относно разработването на Шенгенска информационна система от второ поколение (ШИС II) – януари 2010 г. до юни 2010 г. (СОМ(2010) 633 окончателен)
- 06.05.2010 г. – Доклад на Комисията до Европейския парламент и до Съвета относно разработването на Шенгенска информационна система от второ поколение (ШИС II) – Доклад за напредъка от юли 2009 г. до декември 2009 г. (СОМ(2010) 221 окончателен)
- 22.10.2009 г. – Доклад на Комисията до Европейския парламент и до Съвета относно разработването на Шенгенска информационна система от второ поколение (ШИС II) – Доклад за напредъка от януари 2009 г. до юни 2009 г. (СОМ(2009) 555 окончателен)
- 24.03.2009 г. – Доклад на Комисията до Европейския парламент и до Съвета относно разработването на Шенгенска информационна система от второ поколение (ШИС II) – Доклад за напредъка от юли 2008 г. до декември 2008 г. (СОМ(2009) 133 окончателен)
- 12.06.2007 г. – Решение № 2007/533/ЈНА на Съвета от 12 юни 2007 г. за създаването, функционирането и използването на Шенгенска информационна система от второ поколение (ШИС II)
- 20.12.2006 г. – Регламент (ЕО) № 1987/2006 на Европейския парламент и на Съвета от 20 декември 2006 г. за създаването, функционирането и използването на Шенгенска информационна система от второ поколение (ШИС II)

### **Миграция от ШИС 1+ до ШИС II**

- 17.09.2009 г. – Решение № 2009/724/ЈНА на Комисията от 17 септември 2009 за определяне на датата за приключване на миграцията от Шенгенската информационна система (ШИС 1+) към Шенгенската информационна система от второ поколение (ШИС II)
- 17.09.2009 г. – Решение № 2009/720/ЕО на Комисията от 17 септември 2009 за определяне на датата за приключване на миграцията от Шенгенската информационна система (ШИС 1+) към Шенгенската информационна система от второ поколение (ШИС II)
- 24.10.2008 г. – Регламент (ЕО) № 1104/2008 на Съвета от 24 октомври 2008 г. относно миграцията от Шенгенската информационна система (ШИС 1+) към Шенгенската информационна система от второ поколение (ШИС II) (консолидирана версия от юни 2010 г.)
- 24.10.2008 г. – Решение № 2008/839/ЈНА на Съвета от 24 октомври 2008 г. относно миграцията от Шенгенската информационна система (ШИС 1+) към Шенгенската информационна система от второ поколение (ШИС II) (консолидирана версия от юни 2010 г.)

### **Управление на информацията в областта на свободата, сигурността и правосъдието**

- 20.07.2010 г. – Съобщение на Комисията до Европейския парламент и до Съвета – Преглед на управлението на информацията в областта на свободата, сигурността и правосъдието (СОМ (2010) 385 окончателен)

### **Европейска агенция за широкомащабни информационни системи**

- 25.10.2011 г. – Регламент (ЕС) № 1077/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 за създаване на Европейска агенция за оперативно управление на широкомащабни информационни системи в областта на свободата, сигурността и правосъдието
- 14.12.2010 г. – Решение № 2010/779/ЕС на Съвета от 14 декември 2010 година относно искането на Обединеното кралство Великобритания и Северна Ирландия да участва в някои от разпоредбите на достиженията на правото от Шенген, свързани със създаването на Европейска Агенцията за оперативното управление на широкомащабни информационни системи в областта на свободата, сигурността и правосъдието